

Jens-Martin Eriksen

Dydens drabanter

Denne beretning er skrevet i efteråret 2010. Efter interview med en kroatisk oprørsleder fra slaget om kasernen i Varaždin nord for Zagreb har vi – filmfotograf Henrik Ipsen og forfatteren og oversætteren Predrag Crnković samt undertegnede - hele dagen improviseret os frem med transport ned til Beograd. Det er ikke så lige en sag. Ingen af de store udlejningsbureauer ude i filialerne i Zagreb lufthavn er villige til at lade os køre en af deres nye sorte Mercedesbiler over grænsen til Serbien og ind i Beograd efter vores opgave nordpå i Varaždin. Det er måske også forståeligt nok. Vi ville være et skinnende og prangende mål for enhver, der måtte have et uafsluttet regnskab med kroaterne, når de fik øje på nummerpladen og HR nationalitetsmærket bag på bilen. Det behøvede ikke være nogen af de fordrevne fra Krajina eller andre, hvis familier blev myrdet under flugten, da civile serbere blev drevet ud af Vestslavonien. Helt normale hooligans kunne også tænkes at ville vandalisere den sorte Mercedes.

Så vi afleverede vores udlejningsbil hos det lokale bureaus filial i Osijek, og forsøgte at komme videre med tog ned mod grænsen og videre til Beograd. Det var imidlertid umuligt. Man kunne først komme med et tog ved midnat, køre nogle timer og siden vente i Slavonski Brod tæt på grænsen til hen ad ved 5 tiden om morgenen før der ville være forbindelse ned til Beograd. Disse ubegribeligt dårlige forbindelser mellem to nabolande kan synes som en irriterende anakronisme, men er naturligvis en reminiscens fra krigens dybe fjendskab. Direkte flyforbindelse mellem Zagreb og Beograd er der heller ingen af. Der var med andre ord intet andet at gøre end at hyre en af de ledige taxaer på banegårdspladsen i Osijek for at komme videre, idet mindste til den første større by i Serbien. Vi måtte nå hovedstaden den næste morgen, fredag den 8. oktober. Efter at Gay Pride var blevet aflyst året forinden af meget stærkt begrundet frygt for de demonstrerendes sikkerhed, var det regeringens intention, at man måtte sikre dens gennemførelse i år. Det var der flere grunde til: først og fremmest må man have tiltro til Præsident Boris Tadić' reelle demokratiske holdninger og støtte til homoseksuelles rettigheder. Men der er også den ikke uvæsentlige detalje, at Serbien godt ti dage efter marchen på et møde i Bruxelles skal indlevere sin officielle ansøgning til EU. Blandt mange betingelser er de mest kontroversielle, at Serbien skal anerkende Kosovos uafhængighed og udlevere bl.a. den krigsforbrydersigtede Ratko Mladić. Og her er regeringen oppe imod den paramilitære højrefløj, som formanden for Helsinki-komiteen Sonja Biserko vurderer det. To parter, som hun tilføjer, der er nogenlunde lige stærke. Men et demonstrativt forsvar for Gay Pride paraden kan i det mindste trække opmærksomheden over på noget man insisterer på at ville gennemføre frem for noget

man endnu ikke – om nogen sinde – vil være i stand til at klare politisk: udleveringen af Ratko Mladić.

Fra *Dveri Srpska* vidste jeg fra mit møde med talsmanden Vladan Glišić i foråret, at man ville gennemføre sin såkaldte familiemarch dagen før – og *Obraz* ville lade høre fra sig på selve dagen for Gay Pride, lørdag den 9. oktober. Vi måtte til Beograd, hvis vi skulle have et glimt af hvad disse organisationer var i stand til.

En kroatisk chauffør kørte os i den begyndende sensommeraften – sådan følte det denne oktoberdag med en klar blå himmel – ned mod Vukovar og over grænsen til det gamle fjendeland, og her igennem egne, hvor mange huse stadig var arrederede af krigen. Vel ankommet til byen Sid i Serbien lykkedes det os at forhandle os frem til en nogenlunde betalelig tur videre til Beograd, idet vores kroatiske ven ikke var så begejstret for at køre videre i disse trakter. Og man forstår ham.

Lørdag morgen er vi på plads med både kamera og notesblok for at få alt med fra den store dag, hvor *Dveri Srpska* havde lovet, at dyden skulle marchere i byen og byde den vestlige verdens nihilistiske modernitet modstand. Det er imidlertid så som så med fremmødet. Nede foran nationalteatret, som kun ligger 10 minutter fra vores hotel møder vi en forkølet demonstration, der er på plads med balloner og børn, og hvor en søndagsskolefrøken i kikset kjole med pufærmer holder en tale om familieværdierne. Og de lyder ikke som noget for os, kan jeg forsikre om. Bag hende er der sat plancher op med billeder af en far og en mor og deres to børn, der står og stirrer ud over havet i solnedgangen på en strand. Man tror det er løgn. Det kan ikke være den kraftfulde bevægelse, som Vladan Glišić har fortalt mig om. For som det ser ud nu, minder det om en flok sekterikere fra Jehovas Vidner med deres kitsch og floskler. Vi drøfter seriøst, om der er noget at skrive hjem om. Kampen mod moderniteten ligner en joke.

Efter et par timer på hotellet, hvor jeg forsøger at støve en af JNA-officererne op fra slaget om kasernen i Varaždin, marcherer vi igen ned til Republik Pladsen for at se om dydens kæmpere har ladet høre fra sig. Og det første, der slår os, da vi kommer ud af den smalle Kosovska gade er, at alt er stille ud på Decanska- boulevarden, der leder ned til Republikpladsen. Næsten al trafik er standset og der er politikontrol ved trafiklyset ud for restaurant Molnar (Sømanden), ved hjørnet af 29. November-Boulevarden, der leder hen til pladsen. Vi går gennem den tomme boulevard og ser flere militære køretøjer parkeret i skjul langs Nationalteatret. Politiet har afspærret hele Republik-pladsen for trafik. Børnene og ballonerne er væk nu. I byens mærkeligt tomme og tavse gader aner jeg en elektricitet og er parat til at opfange selv de mindste sitringer i massernes stemninger og råb. Oppe på Kneza Mihaila-gaden, der løber foroven af pladsen, passerer en syngende formation af demonstranter – dydens drabanter! De bevæger sig i en titusindtallig skare ned mod Terazije-Boulevarden, foran Hotel Moskva og videre til venstre mod Nikola Pašić-Pladsen. Vi følger dem og bevæger os smidigt og hurtigt fra gruppe til gruppe for at få et indtryk af hvem det er, som *Dveri Srpska*-bevægelsen er i stand til at mobilisere mod den vestlige dekadence, der truer Serbien. Den overvældende del er familier, far og mor med børn, der stille og roligt går med serbiske flag og snakker i en afdæmpet protest. Men sine steder, i

koncentrerede formationer, marcherer der unge mænd, der for det meste bærer det arketyperiske look for hooligans. Vi blander os med dem. Mændene er så godt som alle sammen skaldede, bærer pilotjakker og jeans og enten Doc Martens- eller brugte militærstøvler. Der er så afgjort mest gang i demonstrationen her. Igennem de mindre strøg er man i stand til at synge gaden op i aggressive kor, der proklamerer hvad man marcherer for. Der er en energi i gaden, en parathed til at slås med de midler man har, for den sag man paraderer. Et gammelt slogan fra demonstrationerne mod Milošević-styret før hans fald i år 2000 råbes af og til ud, så det gjalder mellem husmurene i gaderummet: "Drenge, tag Jeres liv og red Serbiens sjæl"! Engang var dette morbide slogan vendt mod en morderisk diktator og hans hof. I dag er det vendt mod de homoseksuelle, som ikke engang er på gaden denne smukke lørdag i oktober. På andre strækninger, igennem andre gader, runger det igen ud i gaderummet mod politiet: "I er regimets lakajer, I beskytter de rige, I prygler folk for en 25 øre, og I holder hånden over homoerne!"

Ved ankomsten til Studenterparken opløses demonstrationen hurtigt og kun de få tusinder hooligans – formentlig fra *Obraz*-bevægelsen – strømmer med det samme ind på pladsen mellem universitetet og den store Platon- boghandel, hvor en rapgruppe optræder. Et af de gentagne slogans, der fyres af fra scenen, og som genlyder med entusiasme fra masserne mens de gør et tegn, der meget let kan forveksles med en heilen, lyder i al sin uforsonlige knaphed: "Ingen homoer i vores gader"!

Efter en time er alle trætte og arrangementet fuser definitivt ud, hvorpå vi forlader scenen. Vi må være klar til næste dag. Vi tager derfor, efter et par timer og en velfortjent øl, endelig ud for at forgifte os med en esoterisk ret på en skummel restaurant i et mørkt kvarter bag den ydre del af Kong Alexander-Boulevarden mod Zvezdara kvarteret. Lokalet er dunkelt oplyst med nogle lysstofrør i loftet, og fra bordet hvor vi sidder, kan man se et helteportræt af marskallen, hvor han stirrer olmt ned mod vores drinks. Vi lader os imidlertid ikke mærke af denne intimidering og bestiller uden bekymringer en omgang grillede indvolde og mere koldt øl. Brisler skulle efter sigende være en specialitet i balkankøkkenet. Det lyder primitivt, men smager nogenlunde. Disse brisler er bare så fyldt med fedt, som man omhyggeligt må skære bort, så der egentlig er meget lidt tilbage på tallerkenen, som faktisk *kan* spises. Jeg er mere begejstret for bønesuppen denne råkolde aften, og tænker på, om det så er en af disse højtberømmede "dybe serbiske supper", som forfatteren Rebecca West skrev om i sin balkan odysseé "Black Lamb and Grey Falcon". Efter et par øl og et par slivovits (som vi ellers havde lovet os selv, at vi aldrig nogensinde ville røre igen!), er vi nået et punkt, hvor det afgjort er bedst at slutte festen i dette dystre lokale, der med sit interiør vækker reminiscenser af en fattig og kuldslået tid under kommunismen. Da vi går ud i den mørke gade og op mod boulevarden mærker vi kulrøgen sive i luften. Det er som at være faldet ud af verden og ind i en tidslomme i halvtredserne fra det kommunistiske Jugoslavien denne aften.

En taxa bringer os hurtigt hjem efter festmåltidet. Den næste dag har *Obraz*-bevægelsen annonceret deres ankomst med masser af advarende plakater til de homoseksuelle med ordene: "Vi venter på jer"! Jeg må vide, om Mladen Obradović fra

bevægelsen blot har siddet og drømt og vævet i plydsmøblerne om sine fantasier sammen med mig den dag i april, hvor han fik sit puslespil eller om der er magt bag kravene om at beskytte den serbisk-ortodokse kultur.

Søndagen begynder med en høj, klar himmel og en militær helikopter der flyver ildevarslende lavt hen over hustagene ude ved Decana-Boulevarden forenden af Kosovska-gaden. Det virker som om der skal ske noget. Da vi når ud til boulevarden cirkler en anden helikopter over os i modsat retning op mod parlamentet og ud mod præsidentpaladset. Der er klart noget på færde, og man tager *Obraz'* advarsler alvorligt. Nede ved Republikpladsen er der, som dagen forinden, en vejspærring og politiet og militæret er posteret overalt med adskillige vogne parkeret langs teatret. Så ser vi en mindre gruppe ved konditoriet *Den russiske Zar* oppe på Kneza Mihaila-gaden der er omringet af kampuniformeret politi med skjolde, knipler, visir og hjelme. Demonstranterne viser sig at være en gruppe religiøse mennesker uden forbindelse til de stormtropper fra *Obraz*, som jeg fik indtryk af fra lederen Mladen Obradović, ville møde op. De reciterer fra salmebøger og bønnebøger og gør korsets tegn til politiet, som de mildt anmoder om at få lov at passere. De unge betjente danner en kæde og gemmer deres øjne bag visirene. Demonstranter istemmer en salme: "Der er kranse, der er fest/ Hvor vor Hyrde er/ Syng for Ham, I serbere/ Du Serbien, er fuld af kærlighed til din Hyrde, Sankt Sava."

En smuk kvinde med tørklæde og brændende øjne går helt op til en betjent og stirrer på ham mens hun laver et tegn med hånden foran hans ansigt, som om hun indtrængende vil minde ham om hvad han kæmper for – at han er i Satans sold. Det kan se ud som om hun forsøger at hypnotisere ham. Det lykkes tilsyneladende ikke, politiets kæde synes fortsat ubrydelig. Kvindens ansigt ser ud som om hun græder indvendigt, som om hun er fyldt med både desperation og kærlighed. Man ved ikke hvad der kan ske i næste øjeblik.

Meningen med at gå videre for denne lille Herrens Flok er klart nok at fortsætte til enden af gaden, fortsætte over Terazije-Boulevarden og videre ud af Milena-Boulevarden til Jugoslovensko Teatret, hvor Manjezparken ligger og Gay Priden skal afholde sin samling med taler og manifestation, og hvor landets politiske ledelse skal vise sit lille udstillingsvindue af humanistisk tolerance mod Europa i et par timer denne søndag.

De helliges modstand mod politikæden synes imidlertid at have en noget redundant karakter. For efter at have lyttet til deres bønner og deres forsagte vrede virker det som om vi løber ind i en ceremoniel cyklus, hvor salmen og bønnerne og deres nødskrig begynder igen. Det er som om, de er nået en grænse, som de ikke formår at overskride i deres protest. Vi går derfor videre ud af Kneza Mihaila gaden og hen mod Terazije-Pladsen, hvor vi forenden kan se en gruppe yngre mænd, der er i færd med pludseligt at samles. Vi passerer Hotel Moskva og med ét er vi i en større gruppe hooligans, ikke kun fordi vi går ind blandt dem, men også fordi de som på en hemmelig

kommando har fået besked om at samles der. Flere og flere kommer til i gruppen, som Henrik med det samme aner syder af aggressivitet, der bare venter på den første anledning for at finde en udladning. Der bliver hele tiden råbt til os. Jeg kan se, at Henriks nervøsitet knitrer om anklerne på ham, når han passerer med det ene øje i søgeren på kameraet. Han beder mig holde mig tæt til sig, såfremt han skulle blive angrebet bagfra. De her folk virker morderiske! Nogen forsøger hele tiden at råbe os an, at distrahere os. Vi må ikke svare og standse op, men blot vinke venligt og fortsætte fremad, fremad og ikke give nogen anledning til at samle sig og få tid til at angribe. Jeg tænker i et afsindigt øjeblik på franskmændene Brice Taton, der blev myrdet på åben gade af hooligans fra fodboldklubben Partizan fordi han var udlænding. Hvad kan jeg gøre hvis vi bliver angrebet? Påkalde mig, at jeg kender *Obraz'* leder og ringe til ham? Skamfuldt, håbløst patetisk sludder! Vi vil naturligvis bare blive slået ned uden tid til at lede efter nogen som helst undskyldninger, papirer med telefonnumre eller formildende omstændigheder for det forhold, at vi er fremmede! De vil måske oven i købet gå ud fra, at vi er homoseksuelle, der er udsendt af CIA for at ødelægge Serbien?

Vi løber ud af hooligan-gruppen og ind mod krydset til venstre fra boulevarden, op mod Nikola Pašić-Pladsen, som er spærret af en stor politikæde i kampudrustning. De lader os uden problemer passere om bag ved. Ingen har åbenbart problemer med øjeblikkeligt at spotte os som udlændinge. Her omme fra har vi et godt udsyn til gruppen af hooligans, der fortsat vokser dramatisk og koncentrerer sig mod midten af boulevarden foran politiets kæde. En motorcykel ankommer pludselig, noget distribueres blandt demonstranterne, der tændes romerlys, motorcyklen laver en burnout i en infernalsk larm, røg og lys står pludselig op over mængden og med det samme farer en halv snes stykker ud af røginfernoet og frem mod politiet med jernstænger, som de fra ca. 10-15 meter kyler ind i kæden af betjente. Jeg når knapt at registrere denne afsindigt radikale handling før jeg kaster mig ind i en åbningsportal til en forretning. Det genlyder i gaderummet af metal, der smadrer ind i glas og rikochetterer mod gaden og husenes stenfacader. At blive ramt er ensbetydende med den evige hvile. Jeg havde ellers forestillet mig, at demonstrationerne ville blive en skubben og masen og luften fyldt med slagord og skænderier. Hvor naivt! Det gik måske med et lysglimt op for mig hvad Mladen Obradović ord virkelig betød? Advarslerne var ikke tomme ord.

Momentet efter angrebet mod politikæden opløses mængden ude i krydset pludseligt og fortrækker sig i spredt formation ned mod Terazije-Boulevarden foran Hotel Moskva. De er tydeligvis dirigeret med en intern kommunikation. Vi følger efter for at rapportere fra fronten, som imidlertid ikke er mere end ca. 1 minut væk fra hvor vi gemmer os. Der danner sig en frontlinje, hvor hooligans står nede ved Hotel Moskva, med ryggen mod Den grønne krans, kvarteret ved grønttorvet og med en ny politikæde oppe på pladsen. Vi stiller os for enden af politikæden foran hotellet med udsigt til både hooligans og betjente. Så bliver der pludseligt dannet en ny formation ud af mængden bag politiets kæde der samler sig og angriber politiet bagfra med sten. Med ét er vi fanget i en krydsild, hvor der bliver bombarderet med sten både nedefra og oppefra. Nogle af dem er

på størrelse på halve mursten og aldeles dødelige. En betjent foran mig bliver ramt på benet og halter skrigende bort. Jeg mister kontakten med Henrik i tumulten, hvor tilskuere som os flygter ind mod hotellets veranda. Red livet, de der kan! Henrik filmer tappert videre ude fra sin udkigspost på pladsen. Men i febevildelse kan han desværre ikke altid finde rundt på knapperne på kameraet. Han får dog en anholdelse i søgeren ovre ved hotel Balkan på den anden side af pladsen. Det ser voldsomt ud. En betjent får fat i en hooligan, nedlægger ham, sætter sin fod på hans ansigt. Og en anden betjent kommer til og beskytter selve anholdelsen mod tililende. Så kommer en tredje betjent og hjælper til med at lægge arrestanten i strips. Samtidigt bliver noget bemærkelsesværdigt tydeligt for mig mens det sker. Tilsyneladende uskyldige og nysgerrige tilskuere ved siden af mig begynder meget hurtigt at råbe protester mod politiet, da de spotter anholdelsen. De er tydeligvis på ethvert tidspunkt selv parate til at blive mobiliseret ved et signal til en formation hvor som helst på slagmarken!

Politiet har besluttet sig for at fortsætte angrebet på frontlinjen ned mod "Den grønne Krans", og sender de hooligans, der ikke bliver nedlagt i slaget på vild flugt. Vi løber ned i kvarteret, der nu er erobret og går hen ad den gamle Folkefrontsgade for at få et glimt af selve Gay Pride, selv om det selvfølgelig ikke er begivenhedernes centrum. Vi passerer flere grupper af arrestanter, som er bundet med strips og ligesom skødesløst spredt ud over kørebanen af politiet. Vi vader hen over dem. Og endelig får vi et glimt af demonstrationen, som maksimalt tæller tusind deltagere, bag ved det frejdige banner: *Sammen går vi fremad!* Det er denne lille flok, der følges på vej af internationale repræsentanter fra menneskerettighedsgrupper og fra EU og en modig minister fra den serbiske regering, som femtusind kampuniformerede betjente er sat til at pakke ind bag adskillige sikkerhedskæder i den lukkede by.

Vi strejfer videre og op over Kralja Milana- Boulevarden og til Pionérparken. På Kneza Milosa- Boulevarden løber vi ind i min gamle ven, præsten Žarko Gavrilović, der i fuld ornat er ude og forskrækkes over synden i byen sammen med tre hellige mænd. Jeg går ham staks i møde og hilser hjerteligt på ham og hans entourage og beder ham med bevægende stemme komme med en udtalelse til kameraet om, hvad det er vi som kristne er vidne til denne dag. Fader Žarko er altid klar. Som han begynder at tale sig varm, endnu mere varm end han allerede er, står hans fortinnede øjne i vand. Han er vred og trist. Og tilfældet vil, at klokkerne ringer i dette selvsamme nu fra den monstrøse Sankt Sava-katedral. De tre hellige mænd ved faderens side sænker blikket mod gaden og gør demonstrativt korsets tegn foran kameraet. Faderen lader sig imidlertid ikke afficere og leverer på stedet karsk, ortodoks tale: "Vi har i dag erfaret en stor skam og en synd fra Sodoma. Vi er en gammel bibelsk nation og vi er bekendt med hvad biblen lærer os og hvad det gamle testamente lærer os: at familien og børnene er det helligste efter kirken selv. Men denne Gayparade, der har fået lov til at marchere rundt i byen i dag, er imod vores kultur, imod vores tro og imod vores folk. Og disse mænd i paraden råbte dyrisk mod os, da de gik forbi hvor vi stod. Vi er kede af, at Vesten påtvinger os dette – lad i stedet Vesten beholde alle disse homoseksuelle, og lad os serbere leve i fred sammen med

Jesus. Jeg er særligt ked af det, fordi Vesten er imod det serbiske folk og fordi man har bombet os. CIA og de vestlige lande har angrebet Serbien sammen med kroaterne, albanerne og mujahediner fra Bosnien. De mest magtfulde og teknisk overlegne lande i Vesten har overfaldet det lille serbiske folk... Gud og Historien skal aldrig tilgive dem for det. Og se nu; Vesten og Amerika lider allerede under oversvømmelser og naturkatastrofer. Jeg håber en guddommelig straf vil hjemsøge Vesten, der har gjort sig til talsmand for Satan og synden i stedet for vores gode Gud. Vi hader ikke disse syndige mennesker, men vi hader deres synd. Gå rundt i gaderne, og I kan se hvad svar de har fået i dag, tak."

Faderen har leveret sit budskab. I taknemmelighed over vores vilje til at udbrede dette, er der straks en af de hellige mænd, der spontant udbringer et leve for mig. "Du længe leve!" Jeg nikker ydmygt, og han spørger fra hvilket TV vi kommer. Vi nævner dansk TV. Denne oplysning får igen Fader Žarko til at træde til og sende en hilsen til det danske folk direkte ind i kameraet: "Lad mig hilse det venlige danske folk og bede dem gøre sig anstrengelser for at rette op på den uretfærdighed, som Vesten har øvet mod os ved at udsprede løgne. Vi er det ridderlige folk. Vi var Europa før Europa blev til Europa. Vi havde vores egen kultur da Vesten endnu var besat af vilde stammer. Lad mig aflevere mine hilsner til det sunde, kristne danske folk og lad danskerne hjælpe os med at virkeliggøre kristne principper, som er det bedste for alle nationer og frem for alt for familien".

En af de hellige mænd melder sig igen henvendt til kameraet med en afskedssalut: "Gud velsigne dronningen og hele kongehuset"! Og herefter får Fader Žarko så sat det absolut endelige punktum i denne afskedsceremoni, der bliver ved med at trække ud: "Gud velsigne dig!"

Herefter drager faderen af sted op mod Pionérparken i sin sorte præstekjole, der blafrer i efterårssolen, som en profet, der er ude og sætte skik på de tøjlesløse, som har skændet Kristus denne dag. Og hans tre hellige mænd følger lydigt efter på fortovet bag ham.

Da vi kommer tilbage til kvarteret ved Terazije-Pladsen overvældes vi af en svidende vind og en stank af noget, der minder om brændte bildæk. Det er svært at afgøre hvad der kommer fra hvilken kilde. Men i vores fravær har hooligans stukket ild på Det demokratiske partis hovedkvarter (præsidentens parti) nede på Pariska-Boulevarden for enden af Kneza Mihaila-gaden, og flere biler er stukket i brand ved den Østrigske Ambassade ikke langt derfra. Politiet har svaret igen med tåregas, der siver igennem gaderne nu. Konstant drøner åbne mandskabsvogne forbi med nye tropper til fronten dernede. Tilskuerne ved siden af os på fortovet, der ikke i dette øjeblik er blevet mobiliseret ved en frontlinje, hyler og råber i mishag mod det kampuniformerede politi. En deling betjente med gasmasker passerer os i løb på vej bort fra fronten for at hvile ud omme på Nikola Pašić-Pladsen. De mødes af friske tropper, der løber den anden vej.

Tilskuerne, der står helt tæt på, giver udtryk for, at de personligt føler sig sårede over den magtdemonstration, som de er vidner til.

Den homoseksuelle demonstration er imidlertid afsluttet nu, Serbiens udstilling mod Europa er lukket for denne dag, og det tager energien ud af protesterne. Det eneste, der efterhånden er tilbage i de tomme gader, er smadrede skilte og sten og glas overalt, og folk, der vandrer hvileløst rundt mellem brokkerne som om de venter på endnu et oprør.

Det forlyder, at politiet også har tilbudt alle deltagerne i homodemonstrationen køreledelse ud af byen af hensyn til deres sikkerhed. Man frygter at hooligans fra fodboldklubberne Partizan og Røde Stjerne eller fra *Obraz* skal opspore demonstranterne enkeltvis inde i byen for at tæve dem eller dræbe dem på vej bort fra Manjez- parken.

Vi vender tilbage fra strabadserne ved fronten og til en kold øl på vores hotel, og kan se i TV, der transmitterer uafbrudt fra kamppladserne i byen, at slaget har sendt godt 200 med kvæstelser på hospitalet. En stor gruppe hooligans er blevet arresteret. Man nævner også Mladen Obradović fra *Obraz* ved navn. Ham havde jeg ellers håbet at møde. Men han er blevet arresteret allerede inden urolighederne i dag – af forebyggende grunde. Efterretningstjenesten har fundet indikationer på, at han var i færd med at planlægge anslaget mod byens sikkerhed og angrebet på de homoseksuelle. Det forlyder allerede, at han vil stå til en længere fængselsstraf, såfremt han kan dømmes for det han anklages for. Den søde og smukke receptionistpige lægger vore nøgler på disken. Hun mener ikke, at den homoseksuelle demonstration er noget, som serberne nogensinde vil kunne acceptere. Det er ikke noget for os – det hører ikke til her, siger hun og smiler.

Arrestér Serbien! Arrestér de forkerte meninger! Arrestér os alle! Disse desperate og sarkastiske opfordringer til myndighederne fyres af fra *Dveri Srpskas* pressekonference dagen efter homoslaget på Terazije-Pladsen, om mandagen. Organisationen brokker sig over den megen opmærksomhed, som medierne har viet *Obraz'* aktion om søndagen, og den noget mindre, som blev *Dveri Srpskas* familiemarch til del om lørdagen. Og alligevel er man parat til at forsvare sine brødre: De mange hooligans, der gik amok om søndagen, mener *Dveri Srpska* at vide, skulle komme fra det indre Serbien, som er dybt forarmet. Her lever man magtesløst som et gidsel for landets økonomiske politik og fremmedgjort for en udvikling, hvor regeringen hæmningsløst sælger ud af alle værdier og af den nationale stolthed for at styrke sit kandidatur til medlemskab af Den Europæiske Union. *Dveri Srpska* har kunnet aflæse emotionerne i gaden dagen forinden, og set en frustration og vrede hos de unge fra provinsen, da de har fået øje på rigdommen i de internationale modebutikker og hoteller i hovedstaden. Det har fået dem til at gå amok sammen med vreden over homomarchen. De har indset, at deres liv tilsidesættes og at deres værdier ignoreres af de politiske magthavere. Derfor plæderer *Dveri Srpska* for øjeblikkelig frigivelse af disse såkaldte politiske fanger – og for, at man skal finde sammen i en politisk

og national pagt. Man kræver, at folkets sociale problemer og dets livsverden tages anderledes alvorligt og at Serbien ikke lydigt tilpasser sig Europa og dets værdier, som er fremmede for dette land.

Og om ikke andet, så forstår jeg nu bedre arbejdsdelingen mellem dydens drabanter. Det er *Dveri Srpska aktivisterne*, der er politikerne. Men det er *Obraz-tropperne*, der kaster sig ud i en direkte voldelig aktion i deres modernitetskritik.

Denne reportage fra Beograd er fra rejsebogen *Fra Skorpionernes verden*, Gyldendal 2011.

ISBN: 9788702119435

Kopiering fra denne bog må kun finde sted på institutioner eller virksomheder, der har indgået aftale med Copydan Tekst & Node, og kun inden for de rammer, der er nævnt i aftalen.